

Яковлева Ю. В., старший викладач кафедри ЕПМ

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ МЕТОДІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТА ПЕРСОНАЛОМ

Фінансово-економічне управління є складовою системи економічних методів управління підприємствами та персоналом. Від ефективності функціонування саме цієї системи залежать результати виробничої, інноваційної та кадрової політик підприємства, що в свою чергу відбивається на рівні конкурентоспроможності підприємства. Оскільки управління фінансово-економічною діяльністю підприємства є складним процесом, то сучасний керівник стикається з проблемою вибору пріоритетів при розробці управлінських рішень щодо фінансово-економічної діяльності підприємства. Зазначені вище положення обумовлюють актуальність справжнього дослідження.

Метою дослідження є визначення пріоритетів в управлінні фінансово-економічною діяльністю підприємства машинобудівної галузі ПАТ «СКМЗ» з використанням схеми ієрархії пріоритетів. Проблемі дослідження управлінської праці присвячено значну кількість робіт вітчизняних та закордонних вчених економістів. Серед них варто виділити роботи А. Шегди, О. Віханського, В. Кноррінга, М. Мескона. В зазначених роботах надано теоретичні засади та практичні рекомендації щодо організації процесу управління підприємствами та персоналом. Пріоритетність в управлінні будується на оцінці виробничої ситуації на підставі використання математичних методів та моделей. Засобам математичного моделювання в управлінні присвятили також свої дослідження такі вчені як А. Пеліх, Р. Фатхутдінов, М. Шаланов тощо.

Для визначення пріоритетів в управлінні фінансово-економічними методами управління на ПАТ «СКМЗ» у 2006-2010 рр. скористуємося даними річної фінансової звітності [1], та методичними рекомендаціями розрахунку інтегральної оцінки потенціалу багатомірного динамічного об'єкту, Шаланова М.В. [2].

На підставі результатів наших попередніх досліджень встановлено, що

фінансово-економічне управління складається з підсистем: «Платоспроможність та ліквідність», «Фінансова стійкість» та «Прибутковість та рентабельність». Всі ці підсистеми мають показники оцінки їх ефективності, які служать підставою для розрахунку комплексного показника. Методика оцінки багатомірного динамічного об'єкту передбачає визначення питомої ваги кожного показника в потенційній функції підсистеми з метою визначення пріоритетів в управлінні.

Так, потенційна функція системи фінансово-економічного управління ПАТ «СКМЗ» має вигляд:

$$\tilde{y} = 0,323 y_1 + 0,809 y_2 + 0,491 y_3, \quad (1)$$

де: y_1, y_2, y_3 – еталонне значення потенційної функції підсистем «Платоспроможність та ліквідність», «Фінансова стійкість» та «Прибутковість та рентабельність» відповідно.

Потенційна функція підсистеми «Фінансова стійкість» має вигляд:

$$y_2 = 0,603 Z_1 + 0,500 Z_2 + 0,059 Z_3 + 0,613 Z_4 + 0,0809 Z_5. \quad (2)$$

де: Z_1, Z_2, Z_3, Z_4, Z_5 - стандартизовані значення еталонів показників «коефіцієнт фінансової стійкості», «коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)», «коефіцієнт фінансової залежності», «коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)» та «показник фінансового левериджу» відповідно.

Потенційна функція підсистеми «Платоспроможність та ліквідність» має вигляд:

$$y_1 = 0,609 X_1 + 0,622 X_2 + 0,492 X_3 \quad (3)$$

де: X_1, X_2, X_3 , - стандартизовані значення еталонів показників «коефіцієнт абсолютної ліквідності», «коефіцієнт швидкої ліквідності» та «коефіцієнт покриття» відповідно.

Потенційна функція підсистеми «Прибутковість та рентабельність» має вигляд:

$$y_3 = 0,549 H_1 + 0,340 H_2 + 0,552 H_3 + 0,314 H_4 + 0,425 H_5 \quad (4)$$

де: H_1, H_2, H_3, H_4, H_5 - стандартизовані значення еталонів показників

«рентабельність капіталу (активів)», «рентабельність власного капіталу», «рентабельність продажу», «рентабельність продукції», «рентабельність виробничих фондів» відповідно.

Далі, як свідчать отримані дані, найбільшу питому вагу в потенційній функції (1) займає еталонне значення потенційної функції «Фінансова стійкість», тому пріоритетність управління буде визначатися саме по цій системі з ранжуванням показників в середині її за значимістю. Далі обирається управління системою «Прибутковість та рентабельність», оскільки в вираженні (1) вона наступна за значимістю, останній пріоритет управління системою «Платоспроможність та ліквідність». Графічно пріоритети управління розподілено на рис. 1.

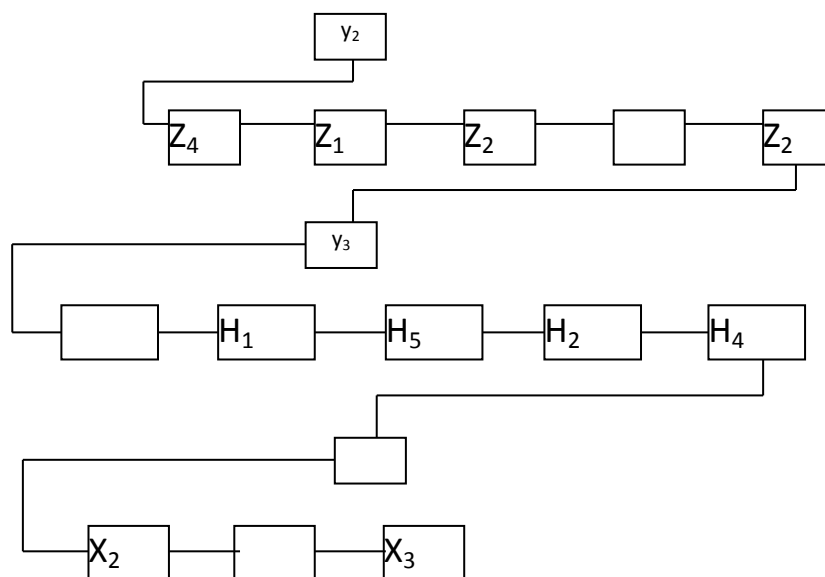

Рис. 1. Ранжирування пріоритетів в управлінні фінансово-економічною діяльністю підприємства ПАТ «СКМЗ»

Практичне застосування зазначеного вище методу ранжування пріоритетів в управлінні підприємством ПАТ «СКМЗ» дозволить раціонально розробляти управлінські рішення в управлінні фінансово-економічною діяльністю.

Література:

1. Державна установа «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» [Електрон. ресурс.] / Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua/>
Шаланов Н.В. Системный анализ. Учебное пособие / Н.В. Шаланов. - Новосибирск: НГИ, 2006. — 250 с.